

Svjetlost u Gospodinu

4. korizmena nedjelja:

Za prvo čitanje imamo odlomak iz Prve Samuelove o pomazanju najmlađeg i najneuglednijeg Jišajeva sina Davida za kralja. Kad je prorok pomislio da je stasiti Eliab Jahvin izabranik, Bog ga opominje: "Ne gledaj na njegovu vanjštinu ni na njegov stas... čovjek gleda na oči, a Gospodin gleda što je u srcu!" (r. 7). David je u ovom čitanju slika krštenika koje Bog prosvjetljuje i pomazuje svojim Duhom. Za drugo čitanje imamo odlomak iz Poslanice Efežanima o krštenicima kao svjetlu u Gospodinu. Središnji je događaj evanđelje o slijepcu od rođenja, kojemu Isus, bez slijepčeve molbe, dariva vid a zatim mu omogućuje da otpočne vjerovati u Sina Čovječjeg. Isus zaključuje: "Radi suda dođoh na svijet: da progledaju koji ne vide, a koji vide da oslijepi!" (r. 38). Slijepac iz ovog događaja slika je krštenika zato što je prva Crkva krštenje nazivala rasvjetljenjem (photismos) a krštenike prosvijetljenima (pephotismenoi -part. perf. pas. ističe radnju s trajnim učinkom). Kad se čita evanđelje o ozdravljenom slijepcu od rođenja uzima se ovo predslavlje koje izvrsno tumači ovaj događaj:

"Otajstvom utjelovljenja
on je ljudski rod iz tame priveo k svjetlu vjere,
a nas, robove staroga grijeha,
novim rođenjem iz krsne vode
uzdigao je na dostojanstvo Božjih sinova i kćeri."

U popričesnoj, okrijepljeni Božjom riječju i Božjim kruhom, priznajemo da Bog prosvjetljuje svakog čovjeka koji dolazi na ovaj svijet i molimo da nam on izliječi sljepoću srca te spoznamo što je pravo i njega iskreno ljubimo.

Ove nedjelje okupljamo se oko Isusa, koji je naše životno svjetlo. Zahvalni smo što hodamo stazama života obasjani svjetlom vjere.

Gospodin gleda što je u srcu (1 Sam 16, 1b. 6-7. 10 -13a)

Ovaj događaj stoji u nizu zgoda po kojima je očito da je Bog odbacio Šaula od kraljevske službe u svom narodu i da traži novog prikladnoga kandidata. Prorok Samuel zasad zna samo da je Bog odbacio Šaula te da traži novog kandidata. Po Božjem nadahnuću odlazi u Betlehem. Napunio je rog uljem za pomazanje izabranika, jer su se u ono doba pomazanjem postavljali u službu kraljevi, proroci i veliki svećenici.

Naše čitanje u skraćenom izvještaju izostavlja da je Samuel uzeo junicu za žrtvu te da su starješine Betlehema izrazili strah u povodu njegova dolaska. Jišaj je imao sedam odraslih sinova, među kojima je Eliab bio najstariji i najstasitiji. Prorok je od Boga dobivao znakove da nijedan od njih ne dolazi u obzir za kralja. Tek kad je Jišaj dao dovesti s paše najmlađega, Davida, Samuel dobiva znak da je to Jahvin izabranik i pomazuje ga uljem iz svojega proročkog roga. Sveti pisac zaključuje: "Pomaza ga usred njegove braće i Duh Gospodnji obuze Davida od onoga dana" (r. 13).

Čovjek sudi po vanjskom izgledu, a Bog po srcu. Predvidjevši da će David, unatoč

ljudskim slabostima, biti najbolji među mogućim kandidatima, Bog mu daje od svog Duha, uvodi ga u kneževsku službu. Duh Jahvin ostaje na njemu sve vrijeme kneževske službe. David je ovdje slika krštenika, pomazanog Duhom na krštenju. Kao što David, prema ljudskim kriterijima, po izgledu nije zaslužio promaknuće u kraljevsku službu, tako ni krštenik po vlastitim zaslugama ne dobiva vjerničko dostojanstvo. To je Božji nezasluženi dar. Kao što je na Davidu trajno ostao Duh Jahvin, tako ostaje i na krštenicima.

Kao djeca svjetlosti hodite (Ef 5, 8-14)

Ovo je odlomak iz odsjeka o nekršćanskom i kršćanskom ponašanju. Nadahnutom piscu pritom nije prvotna svrha donijeti popis mana i opačina kojima se odaju pogani, nego potaknuti kršćane da na području ćudoreda ne žive kao da su pogani.

"Nekoć bijaste tama" (r. 8) odnosi se na pogansko razdoblje života. Tko ne vjeruje u Boga jedinoga, živi u tami o bitnoj istini života. Time ne želimo vrijeđati mnogobošce ili ateiste, nego pokazati kakvo je blago za nas vjera. "Sada ste svjetlost u Gospodinu" (r. 8b). Nismo sami po sebi svjetlost, nego u Gospodinu Isusu, snagom krsne prosvjetljenosti. Zatim sveti pisac nastavlja da trebamo hodati kao djeca svjetlosti. To je slikoviti izraz za moralni život. Svojom vjerničkom praksom trebamo zahvalno potvrđivati da smo osobe svjetla u Gospodinu. U plodove svjetlosti ovdje ubraja sveti pisac "svaku dobrotu, pravednost i istinu". To su općeljudske vrline koje kod krštenika rastu iz svijesti pridruženosti Kristu i Crkvi. Tko Božju dobrotu na sebi priznaje, trudi se da bude dobar prema svima. Tko prihvaća darovano opravdanje, nastoji pravedno postupati prema ljudskoj braći i sestrama. Tko pristaje na objavljenu istinu, on "istinuje u ljubavi", kako isti pisac kaže u Ef 4, 15.

Pozivom da ne sudjelujemo "u jalovim djelima tame" sveti nas pisac potiče da imamo hrabrosti razlikovati se u ćudoredu ondje gdje to traži naša vjera. Predbračna čistoća, bračna vjernost, borba protiv pobačaja - mogu nekim našim sugrađanima izgledati "zastarjeli", ali je to sastavni dio našeg kršćanskoga gledanja na ljudsku seksualnost. "Raskrinkavati" ovdje ne znači farizejski nabrajati i uveličavati mane sugrađana drukčijih uvjerenja, nego svojim životom pokazivati da Bogu nije drag ljudski nemoral. Dok tama

prikriva ružne strane, svjetlost ih čini vidljivima. Zato sveti pisac potiče: "A sve što se raskrinka, pod svjetlošću postaje sjajno" (r. 13).

Posljednji je redak citat iz krsnog himna u kojem crkvena zajednica zove kandidate za krštenje da ustanu od mrtvih kako bi im kroz život počeo svijetliti Krist.

Što kažeš o njemu? Otvorio ti je oči! (Iv 9, 1-41)

Izvještaj je pisan s iskustvom izopćavanja Isusovih sljedbenika iz židovskoga sinagogalnog saveza nakon Isusova uskrsnuća. Sinagogalne vjerske vlasti izopćavale su iz vlastitih redova pojedince i obitelji koje su Isusa iz Nazareta prihvaćale za Sina Čovječjeg i Krista. U ono doba uključenost u vjersku i nacionalnu zajednicu jamčila je često puta jedinu sigurnost. Zato je trebalo puno hrabrosti da pojedinac ili grupa prianjanjem uz Isusa prihvati nesigurnost koja je sastavni dio izopćenja iz sinagogalnog saveza. Izvještaj je sastavljen od sljedećih manjih cjelina:

- Isus ozdravlja slijepca od rođenja (r. 1-12);

- Na ispitivanju farizeja ozdravljeni priznaje da je ozdravitelj prorok (r. 13-17);
- Ozdravljenikovi roditelji na ispitu očituju strah da ne budu izbačeni iz sinagogalnog saveza (r. 18-23);
- Na drugom saslušanju ozdravljeni priznaje da Bog
- Isusu daje slavu i zato biva izopćen (r. 24-34);
- Isus traži hrabrog ozdravljenika i očituje mu se kao Sin Čovječji (r. 35-38);
- Progledaju koji ne vide, a koji vide osljepljuju (r. 39-41).

Prema r. 2 Dvanaestorica sa svojim religioznim suvremenikima smatraju da je slijepčeva bolest Božja kazna za grijeh - njegove ili njegovih roditelja. To je starozavjetna duhovnost prema kojoj Bog daje dobro zdravlje i materijalno blagostanje pravim pobožnicima. Redci 4-5 pokazuju

Isusovu svijest o samom sebi: u toku ministerija on "radi djela Božja" i tako postaje svjetlost svijeta. Da to dokaže, on slijepcu vraća vid. Služi se svojom pljuvačkom, koju su ljudi onoga vremena smatrali ljekovitom i u drugim slučajevima. Zatim šalje bolesnika na pranje u kupalište Siloam-Poslanik iz kojeg se tijekom Blagdane sjenica nosila voda u svečanom ophodu. Tek tada bolesnik progleda. U Isusovu mazanju bolesnika te u pranju prva je Crkva vidjela simbol krsnog mazanja i pranja. Samo čudo prikazano je u dva retka (6-7), a sve ostalo poglavlje prikaz je saslušanja ozdravljenog i njegovih roditelja radi vjere u Isusa darovatelja svjetla.

Prvi su ispitivači ljudi koji su prije vidali slijepca kako prosi. Drugi su farizeji. Oni drže da Isus ne može biti od Boga zato što krši subotnji počinak, a ozdravljeni slijepac ispovijeda da je on Prorok. Time hoće reći da je Isus netko čija moć dolazi ipak od Boga. Zatim slijedi saslušanje slijepčevih roditelja, koji iz straha od izopćenja ne ispovijedaju vjeru u Isusa.

Komisija se ponovno vraća ozdravljenomu. Očito svi priznaju da se dogodilo čudo. Problem je čudotvorac. Ozdravljeni slijepac ne prihvaća teologiziranje Isusovih protivnika tvrdeći da Isus ne može biti grešnik i činiti toliko čudo. Uslijedila je kazna izopćenja.

Ivan brižno bilježi kako je Isus čuo što se dogodilo ozdravljenomu. Zato ga je potražio (r. 35) i njegovu početničku vjeru doveo do rascvata: otkrio mu se kao Sin Čovječji koji izvodi djela Božja i zato je svjetlo svijeta. U znak vjere ozdravljeni se baca ničice pred Isusa, a Isus još jednom tumači smisao svoga povijesnog poslanja: videći ono što Isus čini i naučava, slijepi progledavaju, a oni koji misle da je s njima sve u redu, postaju egzistencijalni slijepci.

U ovoj misi zahvaljujemo Bogu što nam po Isusu dariva životno svjetlo. S ozdravljenim slijepcem i mi kličemo: "Vjerujem, Gospodine!" (r. 38).

Napisao: Dr. Mato Zovkić